

Татарстан Республикасы
Элмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл Советы

КАРАРЫ

15 март 2019 ел

№ 62

Татарстан Республикасы
Элмәт муниципаль районы
Яңа Нәдер авыл жирлегенә
керүче торак пунктларда
гражданнар жыены үткәру
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Элмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл жирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Яңа Нәдер авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Элмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены үткәру тәртибе турында нигезләмәне расларга, күшүмтага тәңгәл рәвештә.
2. Элеге каарны Яңа Нәдер авылы, Совет урамы, 81 нче йорт территориясендә урнашкан махсус мәгълүмати стендларда халыкка житкәрергә, «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматлар рәсми порталы» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Элмәт муниципаль районы сайты, «Интернет» чөлтәрендә урнаштырырга.
3. Элеге каарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Яңа Нәдер авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.
4. Элеге каар халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Яңа Нәдер авыл
жирлеге башлыгы

С.М. Миннебаев

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль район
Яңа Нәдер авыл Советының
2019 елның 15 мартандагы
№ 62 карарына күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл
жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткәру тәртибе турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл жирлеге территорииясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткәргә әзерләнү тәртибе турында 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясенде жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Яңа Нәдер авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмә

- 1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданнар жыенеңдә торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урынында әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокуқына ия булучылар катнаша ала.
- 1.3. Гражданнар жыенеңдә катнашу ирекле.
- 1.4. Гражданнар жыенеңдә шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.
- 1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халық тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткәрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

- 1.6. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә ала:
составына курсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлегенең территорииясенә кертүне күздә тоткан торак пунктта;
авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясенде гражданнарның үзара салымын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;
- авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халық инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пункттында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсъәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда тұктату мәсъәләсе буенча;

авыл торак пункттында гражданнар жыенын муниципаль хезмәт түрінде Россия Федерациясе законнар жыелмасы очракларында каралғанча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенын матди һәм оештыру яғыннан тәэммин итү

- 1.7. Жыенны үткәру авыл жирлеге башлығы тарафыннан тәэммин ителә.
- 1.8. Жыенны әзерләү һәм үткәру белән бәйле чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Гражданнар жыены үткәру инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәру инициативасын күрсәтә ала:

- авыл жирлеге башлығы;
- гражданнар жыенында катнашу хокуқына һәм сайлау хокуқына ия, халық саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшкә житкән әлеге торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халықара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче күшүмтә) яки гражданнар жыенын үткәру инициативасын тәкъдим итү түрінде инициатив төркем жыельшишының беркетмәсе рәвешенде рәсмиләштерелә, анда күрсәтелергә тиеш:

гражданнар жыенында чыгарыла торган сораулар;
гражданнар жыенын үткәру вакыты;
гражданнар жыенын чакыру түрүндагы инициативаны хуплаучы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручу документның сериясе һәм номеры; имzasы һәм имза керту датасы.

2.3. Жыен үткәру инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокуқына ия, дайми яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар қуелган битләр, жыючы зат тарафыннан танылдану датасын, фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлығына тапшырыла.

Гражданнар жыеннын үткөрү турында каар кабул иту тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнэ торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы каары (2 нче күшымта), муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы каары белән (3 нче күшымта) барлык кирәклө документлар кергән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнар жыеннарын үткөрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыеннына чыгарылган мәсъәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыеннында каалган мәсъәләгә карата күп төрле анлатмалар бирелүгө урын калдырылмаска тиеш, ягъни жавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү турындагы каарны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан иту) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) очен жирлек Уставында каалган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлыгы каарында яки гражданнар жыеннын үткөрү турында жирлек Советы каарында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыеннына чыгарыла торган мәсъәлә; гражданнар жыеннын үткөрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыруучы - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлыгы каары һәм жирлек Советы каары нигезендә гражданнар жыеннын үткөрү очен сайлау хокукуна ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыеннына мәгълүмати материаллар әзерли; жирлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысууллар белән гражданнар жыен турында хәбәр итә. (4 нче күшымта).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыеннын үткөрү очен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыен үткөрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыеннын билгеләү турында каар, гражданнар жыеннын үткөрү вакыты һәм урыны, гражданнар жыеннына кадәр 10 көннән дә соңга калмычча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыеннында катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыенна чыгарылуучы материаллар турында башкарма комитет тарафыннан чыгарылган каарлар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыен турындагы нигезләмәгә таянып, гражданнар жыеннын үткөрү датасын күпмедер вакыт соңгарак та күчерергә мөмкин. Гражданнар жыеннын уздыру датасын күчерү турындагы каар жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмычча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыены үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгэн гражданнар торак пунктта яшөүчелэр исемлегенә кертелгэн һәм сайлау хокукуна ия булырга тиеш. Аларны теркәү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән вәкаләтле зат тарфыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшөү урыны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбуғат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләрне хәл итү аларның эшчәнлеге белән бәйле булса, хәлиткеч тавыш бирү хокукуннан башка да рөхсәт ителә.

3.3 Торак пунктта яшүчелэр исемлегендә төгәлсезлек ачыкташтырылған очракта, сайлау хокукуна ия булган торак пунктта яшөүче кеше әлгә муниципаль берәмлек башлыгы таарфыннан жыенга кертелә.

3.4. Исмелекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданыны паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт языу һ.б.) була ала.

3.5. Сайлау хокукуна ия булган торак пункт халкының яртысыннан артыгы катнашканда, карап кабул итү өчен кворум нигезле дип санала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганды, аны уздыруның яна датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгы ун көннән дә иртәрәк үткәрелегә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турындагы карап гражданнар жыены тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бирүне уздырганда гражданнар жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданга тавыш бирү өчен бюллетень бирелә (5 нче күшүмтә).

3.8. Гражданнар жыенында жирлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгән гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыены секретарь һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенында каралырга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокуки алган гражданнарның күпчелеге тавыш бирү юлы белән кертелә һәм чират тәртибендә карала. Халык жыенында көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләрне керту турындагы карап катнашучы гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыены рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткәруне оештыра, тәртипне хуплый, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнен билгеләнгән тәртибен тәэммин итә.

3.11. Гражданнар жыенында секретарь тарафыннан түбәндәге беркетмә алып барыла: гражданнар жыенын үткөру датасы һәм урыны, торак пункттында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукуна ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, каралган мәсъәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы күшымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафыннан имзалана һәм жирлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены каарлары

4.1. Гражданнар жыены каары, әгәр аның өчен сайлау хокукуна ия булган гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче күшымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыенында кабул ителгән каарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэммин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар жыеннарда башка каар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенында кабул ителгән каарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукий актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукий актны кабул итү таләп ителсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыенында кабул ителгән каар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукий актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән каарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән каарларның үтәлмәве закон нигезендә жаваплылыкка тартыла.